

TİCARETİN KOLAYLAŞTIRILMASI KOORDİNASYON
KOMİTESİ

ŞEFFAFLIK ÇALIŞMA GRUBU 6. TOPLANTISI

Şeffaflık Çalışma Grubu'nun 6. Toplantısı, 23 Mayıs 2023 tarihinde Ticaret Bakanlığı ve Türk Sanayici ve İşinsanları Derneği (TÜSİAD) temsilcilerinin eş başkanlığında çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir. Eşbaşkanlar tarafından gerçekleştirilen açılış konuşmalarının akabinde eylemler bazında gelişmeler ele alınmıştır.

1 Numaralı Eylem: Ticaretin Kolaylaştırılması İnternet Sitesi faal hale getirilecek ve orta vadede ticaret portalına evrilmesi için çalışma başlatılacaktır.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) temsilcisi tarafından sürecin takip edildiği, ilgili Makamların bilgilendirildiği, Birlikleri'nin Genel Kurul sürecinde olduğu ve ülkemizde yaşanan deprem felaketi nedeniyle bazı çalışmaların sekteye uğradığı fakat imzalanacak protokole ilişkin çalışmaları bir an önce bitirmeyi amaçladıkları aktarılmıştır.

2 Numaralı Eylem: Dış ticaret işlemlerine dair ilgili kamu kurumları tarafından yol gösterici nitelikte kılavuzlar hazırlanacaktır.

Ticaret Bakanlığı temsilcisi tarafından paydaşlardan ilgili kılavuzların temin edilmiş olduğu internet sitesinin güncellenmesi akabinde söz konusu kılavuzların sitede yer alacağı ifade edilmiştir. Tartışmalar, halihazırda yeni kılavuz hazırlığı ya da kılavuz güncellenmesine dair bir gelişme olmadığını göstermiştir.

3 Numaralı Eylem: Sınır kapılarındaki yoğunluk hakkında ticaret erbabını bilgilendirmek üzere bir mekanizma geliştirilecektir.

Uluslararası Nakliyeciler Derneği (UND) temsilcisi tarafından, çalışmanın halihazırda bittiği ve kapılardaki yoğunluğun takip edileceği bir sistemin internet siteleri üzerinden yaklaşık bir buçuk yıldır kullanıldığı ve Gümrükler Genel Müdürlüğü ile yakın temas halinde çalışıldığı belirtilmiştir.

4 Numaralı Eylem: Yurtdışındaki dış ticaret uygulamalarındaki değişiklikler hakkında ticaret erbabını önceden bilgilendirmek üzere bir mekanizma geliştirilecektir.

Ticaret Bakanlığı temsilcisi tarafından Bakanlık içinde gerekli koordinasyonun sağlanarak çalışmanın olgunlaştırıldığı, internet sitesinin güncellenmesi akabinde söz konusu mekanizmanın da sitede yer alacağı vurgulanmıştır.

5 Numaralı Eylem: Gümrük ve ticaret işlemlerine yönelik sanal eğitim platformu kurulacaktır.

Ticaret Bakanlığı temsilcisi tarafından Kolay İhracat Platformunun hayata geçmesiyle eylemin tamamlandığı aktarılmıştır.

6 Numaralı Eylem: Ticaretin Kolaylaştırılması Danışma Noktası kurulacaktır.

TİCARETİN KOLAYLAŞTIRILMASI KOORDİNASYON KOMİTESİ

TİCARETİN KOLAYLAŞTIRILMASI KOORDİNASYON KOMİTESİ

Ticaret Bakanlığı temsilcisiince, paydaşlar tarafından belirlenen irtibat kişilerinin listesinin hazırlandığı, internet sitesinin güncellenmesini müteakip söz konusu danışma noktalarının sitede yer alacağı ifade edilmiştir.

7 Numaralı Eylem: İlgili kurumun değerlendirmeleri çerçevesinde özel ve istisnai durumlar haricinde yeni mevzuat hazırlıkları ile değişiklik tasarıları Kurul internet sitesi ve ilgili kamu kurumlarının internet siteleri aracılığıyla en az 30 işgünü boyunca kamuoyu görüşüne açılacak, dış ticarete ilişkin mevzuatın yayımlanması ile yürürlüğe girmesi süresi arasında mümkün olduğu ölçüde makul bir süre verilecektir.

TÜSİAD temsilcisi tarafından, değişikliklere önceden ulaşmanın önemli olduğu, aksayan ya da gözden kaçan hususların giderilmesi için geri bildirim verilmesinin önemli olduğu, TAREKS'in bu alanda iyi bir örnek teşkil ettiği, AB'de düzenlemeler için tartışmaya uzun süre ayrıldığı ve Gümrük Tarife Cetveli'nin önceden yayımlanmasının paydaşları rahatlatacağı vurgulanmıştır.

Türk Dış Ticaret Derneği (TURKTRADE) temsilcisi tarafından, 1615 sayılı Kanun'un açık ve net olduğu fakat 4458 sayılı yeni Gümrük Kanunu'nun dar kadroyla hazırlandığı, daha ziyade çeviri olduğu ve çok fazla değişikliğe uğradığı belirtilerek paydaşlarla gerçekleştirilecek toplantılar neticesinde mevzuata son halinin verilebileceği dile getirilmiştir. Ayrıca yapılan düzenlemelerde, ifade konusunda eksikliklerin olduğu ve bunun giderilmesi amacıyla Türk Dil Kurumundan destek alınabileceği böylece yorum farklılıklarının azaltılacağı belirtilmiştir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı temsilcisi tarafından, mevzuat çalışmalarının 15 gün önceden yayımlandığı, internet sitesinde uzun süre paydaş görüşüne açıldığı ve buna önem verildiği, güncellenecek ticaretin kolaylaştırılması internet sitesinde de mevzuat çalışmalarının paylaşılacağı aktarılmıştır.

Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmet Üretenleri Derneği (UTİKAD) temsilcisi tarafından, mevzuat hazırlama yönetmeliğinin olduğu fakat buna ne kadar uyulduğunun bilinmediği, görüşe açılan düzenlemelerin ne kadarının halka ulaştığının önemli olduğu, geçici maddeler ile düzenleme yapılmaması gerektiği çünkü bunun yeterli olmadığı, uygulamanın nasıl olacağına dair tekrar yeni bir düzenleme yapma ihtiyacının ortaya çıktığı vurgulanmıştır. Gümrük Tarife Cetveli'nin önceden yayımlanmasının aksaklıkları büyük oranda gidereceği ve düzenleme tasarılarının Ticaretin Kolaylaştırılması internet sitesinde tek bir platformdan yayımlandığı takdirde faydalı olacağı ifade edilmiştir.

Ankara Gümrük Müşavirleri Derneği temsilcisi tarafından, Gümrük Kanunu ile KDV ve ÖTV gibi diğer mevzuatların uyumsuz olduğu bu durumun idareler arasında farklı yorumlamaya neden olduğu, bu sebeple uluslararası anlaşmaların uygulanmasında sıkıntılar yaşandığı, mevzuatlar arasında uyumu sağlayacak yeni bir düzenleme ihtiyacı olduğu ve bunun için bir eylem planı hazırlanabileceği belirtilmiştir. Ticarete teknik engeller, İGV ve gözetim önlemleri gibi uygulamaların yasal dayanaktan yoksun olduğu ve gözden geçirilmesinde fayda olduğu ifade edilerek yeknesak bir mevzuat olmadığı ve normlar hiyerarşisinin bozuk olduğu aktarılmıştır.

İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneği temsilcisi tarafından, mevzuatın önceden yayımlanması durumunda sahada kendilerinin de hazırlık yapma şansını yakalayacakları, değişiklikler

hakkında bilgilendirme yapılmadığı takdirde öğrenmek için büyük zaman kaybı yaşandığının altı çizilmiş ve uygulamada görev alan kamu görevlilerine de yeni düzenlemeler konusunda eğitim verilmesinde büyük yarar görüldüğü ifade edilmiştir.

İzmir Gümrük Müşavirleri Derneği temsilcisi tarafından, mevzuat yorumunda farklılıkların olması nedeniyle uygulamada da farklılıklar yaşandığı, bu durumun mağduriyetler ortaya çıkardığı, paydaşların görüşlerinin sorulmadığı, sorulsa dahi değerlendirme için çok kısa bir süre verildiği belirtilmiştir. Mevzuat hazırlanması ve yayımlanması konusunda bir Kurul oluşturulmasının aksaklıkları gidermede işlevsel olacağı çünkü farklı kurumların aynı alanda düzenleme yaptığı ve birbiriyle çeliştiği dile getirilmiştir. Değişikliklerin ancak Resmi Gazete üzerinden takip edilebildiği fakat yürürlüğe girme sürelerinin çok kısa olması nedeniyle sorunlar yaşandığı, düzenlemenin gerekçesinin ve sağladığı yararların anlaşılamadığı bu sebeple öncesinde iyi bir analiz sürecine ihtiyaç duyulduğu vurgulanmıştır.

Ticaret Bakanlığı temsilcisi tarafından, paydaş görüşlerine önem verildiği fakat acil durumların gelişebildiği, özel durumlar hariç düzenlemelere Bakanlık internet sitesinde yer verildiği, sektör taleplerine göre hareket edildiği, Gümrük Tarife Cetvelinde de taleplerin son güne kadar iletildiği bu nedenle süreçte kimi zaman aksamalar yaşandığı ifade edilmiştir.

TÜSİAD temsilcisi tarafından, Gümrük Kanunu'nun güncel durumu yansıtamadığı, teknolojiyle beraber birçok farklı sistemin ortaya çıktığı bu nedenle söz konusu Kanun'un yenilenmesine ihtiyaç duyulduğu, sadece çeviri odaklı değil ülke uygulamalarını ve sektörü yansıtacak şekilde yeni bir yazım gerektiğinin altı çizilmiş, önümüzdeki 5 yıllık döneme ait Strateji çalışmalarında bu hususun yeni bir eylem maddesi olarak ele alınmasının düşünülebileceği not edilmiştir.

Bu hususta Çalışma Grubu Eş –Başkanı sıfatıyla, Ticaret Bakanlığı temsilcisi tarafından, kamu kurumlarının mevzuat hazırlama süreçlerine ilişkin tecrübeler ışığında bilgi verilmiş, her kurumun, görev ve sorumluluk alanlarını ilgilendirir, büyük ölçüde teknik konularda hazırladıkları mevzuatın her zaman kolay anlaşılamayabileceğini, gündeme getirilen farklı kurumların mevzuatları arasındaki uyumsuzluk konusunun münferit bazı hususlarla sınırlı kaldığının tahmin edildiği, zira mevzuat hazırlama sürecinde gerekli koordinasyona tüm kamu kurumlarınca esasen özen gösterildiğinin müşahade edildiği, bu anlamda hangi hususlarda Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikten sapmalar olduğunu Mevzuat Alt Çalışma Grubunda ele almanın yarar sağlayabileceği ifade edilmiştir.

11 Numaralı Eylem: İtiraz süreçlerinin değerlendirildiği birimlerde uzmanlaşmış personelin sürekliliğinin sağlanması gözetilecektir. Ayrıca, itiraza ve yargıya konu olmuş hususlarda, ticari sırlara ve kişisel bilgilerin gizliliğine halel getirmeksizin, özel sektörün de erişimine açık bir veri tabanı oluşturulacaktır.

Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü temsilcisi tarafından, önemli bir veri seti oluşturulamadığı için daha önce Genel Müdürlüklerince üzerinde çalışılan projenin yarım kaldığı, esasen bu hususta veri bankası oluşturulmasının amaçlandığı, rehber hazırlanması gibi çözüm önerilerinin olduğu, veri ayıklama aşamasının yüksek bir maliyet ve zaman gerektirdiği bu nedenle rehberin işlevsel olacağı ve ihtilafların önüne geçeceğinin altı çizilmiştir.

TİCARETİN KOLAYLAŞTIRILMASI KOORDİNASYON KOMİTESİ

TİCARETİN KOLAYLAŞTIRILMASI KOORDİNASYON KOMİTESİ

TÜSİAD temsilcisi tarafından, beyanname doldurulmasında ve tarife konusunda sıkıntılar yaşandığı, veri havuzuna ihtiyaç duyulduğu ve bu havuzun oluşturulması durumunda işlemlerde büyük kolaylık sağlanacağı ve sahada çalışan muayene memurunun da rahatlayacağı belirtilmiştir. Bölge Müdürlüklerinde de fazla sayıda itiraz olması nedeniyle böyle bir veri havuzu kurulmasının önemine değinerek her şeye itiraz edilmesinin önüne geçileceği ve varsa hataların idare içinde giderilerek sorunun mahkemeye taşınmadan çözüleceğini aktarmıştır. Elektronik bir altyapıyla da sürecin en hızlı şekilde ilerlemesinin sağlanacağı vurgulanmıştır.

TURKTRADE temsilcisi tarafından, uzlaşma müessesesinin daha etkin kullanılması gerektiğinin altı çizilmiş, işlemlerin yargıya taşındığı takdirde büyük oranda idarenin haksız bulunduğu ve devlet için daha büyük bir zararın ortaya çıktığı ifade edilmiştir.

Ankara Gümrük Müşavirleri Derneği temsilcisi tarafından, dış ticaret işlemlerinin %90'ının gümrük müşavirleri tarafından gerçekleştirildiği, yapılacak değişikliklere ilişkin bilgilendirmenin taşra teşkilatıyla beraber gümrük müşavirlerine de yapılabileceği, beyannamelerin önceden kontrol edilmesi durumunda hataların azalacağı ve düzeltmeler nedeniyle doğan iş hacminin önüne geçilebileceği aktarılmıştır. Aynı zamanda, menşe belgeleri çerçevesinde gerçekleştirilen sonradan kontrol ve yurt dışı soruşturma süreçlerinin, karşı ülke sebebiyle uzayabildiği; ilgili ülke Ticaret Müşaviri/Ataşelerinin sürece dahil olması ile söz konusu süreçlerin hızlandırılabilmesi dile getirilmiştir.

İzmir Gümrük Müşavirleri Derneği temsilcisi tarafından, cezalara ilişkin düzenlemeye gidilmesinde büyük yarar olduğu ve ceza kesilmesiyle ilgili keyfiliğin ortadan kaldırılması gerektiği vurgulanmıştır.

12 Numaralı Eylem: Güçlendirilmiş kontrol ve muayenelere ilişkin bildirimler, gecikmeksizin ticaret erbabına bildirilecek; konu hakkında farkındalığın artırılmasını teminen tanıtım ve eğitim faaliyetleri düzenlenecektir. Ayrıca, DTÖ SPS Anlaşması kapsamında alınan önlemlerin ülkemiz ihracatçılarına bildirilmesi amacıyla, 'teknikengel.gov.tr' web sitesini örnek alan bir sistem kurulacaktır.

Ticaret Bakanlığı temsilcisi tarafından, Bakanlık içi koordinasyonun sağlanarak ilgili Birimler ile Tarım ve Orman Bakanlığının bir araya getirildiği ve ticaret erbabının bilgilendirilmesi amacıyla gerekli çalışmaların başlatıldığı ifade edilmiştir.

Tarım ve Orman Bakanlığı temsilcisi tarafından ise resmi internet sitelerinde gerekli bilgilerin yayımlandığı ve ticaret erbabının istifadesine sunulduğu belirtilmiştir.

30 Numaralı Eylem: Ticaretin kolaylaştırılması faaliyetlerine dair taşrada farkındalığın artırılmasını teminen Bölge Müdürlükleri başkanlığında sivil toplum örgütleri ve diğer ilgili kamu idareleri temsilcilerinin katılımı ile yıllık bölgesel istişare toplantıları yapılacaktır. Ayrıca, yaşanan sorunlar ve olası iyileştirme önerilerinin yerinde tespiti amacıyla taşra personeliyle yıllık değerlendirme anketi yapılacaktır.

Eşbaşkanlar tarafından Bölge Müdürlükleri ile gerçekleştirilen toplantıların hayli verimli geçtiği, 6 Bölge Müdürlüğü ile toplantı icra edildiği ve program dahilinde kalan idarelerle de bir araya gelineceği aktarılmıştır.

TİCARETİN KOLAYLAŞTIRILMASI KOORDİNASYON
KOMİTESİ

37 Numaralı Eylem: Gümrük Müşavirlerinin mevcut durumuna ilişkin bilgiler (ülkemizdeki lisanslama süreci, ülkemizde bulundukları şehir, sayıları, iletişim bilgileri listesi vb.) Ticaret Bakanlığının internet sitesinde yayınlanacaktır.

Ticaret Bakanlığı temsilcisi tarafından, gümrük müşavirlerine ait iletişim bilgileri, bulundukları şehirler ve sayıları gibi bilgilerin Ticaret Bakanlığının internet sitesinde yayımlanarak eylemin tamamlandığı belirtilmiştir.

Şeffaflık Çalışma Grubunun müteakip toplantısının Eylül ayı içinde yapılması öngörülmektedir.